

Korona Hastalığı ve Yansımaları Soru Cevabı Hakkında Gelen Soruların Cevapları

Korona hastalığı soru cevabı hakkında soruları olanlara diyoruz ki, sorularınızın cevapları şu şekildedir:

1- Veba ile Taun ya da Korona ile taun arasındaki farka gelince, bulaşıcı olması açısından aralarında hiçbir fark yok. Hem taun hem de Korona, bulaşıcı bir hastalıktır. Her ikisini de Aziz ve Güçlü Olan Allah *Subhânehu ve Teâlâ* yaratmıştır. Hastalığın bakteri veya virüs yoluyla bulaşıp bulaşmadığının hiçbir önemi yok. Enfeksiyon olasılığı korona virüsünde mevcuttur, bu nedenle enfeksiyon olasılığı açısından hüküm aynıdır... İşte cevap, buna ışık tutuyor.

2- Cevapta geçen şuan ki korona hastalığının insan yapımı olmadığı, bunun Batılı raporlara dayandığı, dolayısıyla güvenilmemesi gerektiği ile ilgili soruya gelince, bu doğru değil, çünkü doğru olduklarından emin olunursa, bilimsel araştırmalar her kesimden alınabilir. Buna göre bulaşıcı korona virüs hastalığının insan yapımı olmadığını, doğal yolla ortaya çıktığını, cevapta da belirtildiği gibi insan ürünü olmadığını söyleyen Batılı raporlara güvenilmesinde bir sakınca yok. İnsanoğlunun belirli amaçlar için ürettiği söylemine karşılık biz, doğal yolla ortaya çıktığı görüşünü tercih ettik... Özellikle de Çin ve Amerika gibi virüsü yayma suçlamasına maruz kalan ülkelerde hastalığın yayılması nedeniyle... Soru cevapta şöyle geçti: *"Böylece Korona virüsü (SARS-CoV2) COVID-19 salgını nedeniyle Amerika ile Çin arasında söz savaşı patlak verdi... Her iki ülke de birbirini bu hastalığın yayılmasının doğrudan faktörü olmakla suçladı. Hastalığın yayılmasının arkasında hem Çin hem de ABD'de de uygulanan sistemin olması olasıdır. Ancak inceleme ve araştırmadan sonra ABD veya Çin'in, virüsü yaydığına ya da ürettiğine, sonra da onu diğer ülkelere transfer etmeye başladığına dair somut herhangi bir kanıtın olmadığı görülür..."* Soru cevapta bu, ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Soru cevap sayfada var, dileyen oraya başvurulabilir.

3- Cuma namazı camide kılınır. Bazı fakihler, boş arazide yani namaz kılınan girmesinin yasak olmadığı bir kamusal alanda da kılınabileceğine cevaz verirler. Özel mekânlara "evlere" gelince, oralarda büyük olasılıkla Cuma namazı kılınmaz, Cuma namazı sahih olmaz. Eğer cami veya boş arazi yoksa, evlerde dört rekat öğle namazı kılınır. Devlet, camilerde ya da kamusal alanda Cuma namazı kılınmasını yasaklarsa, günahkâr olur. Çünkü naslar, bunu ifade eder. Bu, Allah *Subhânehu ve Teâlâ*'nın şu buyruğundan anlaşılabilir:

"Cuma günü *يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ* **namaz için çağrı yapıldığı zaman, hemen Allah'ın zikrine koşun ve alışverişi bırakın. Eğer bilerseniz bu, sizin için daha hayırlıdır.**" [Cuma 9] Dolayısıyla Müslüman, namaz için koşar, kendisine mani olunmaz.

"Hemen Allah'ın zikrine koşun ve alışverişi bırakın." [Cuma 9] Cuma namazı için koşulması, farzdır, çünkü koşmak ile mubahın terk edilmesi eş zamanlı olarak zikredilmiştir... Yani Cuma namazı, evler gibi engelleme caiz olduğu özel yerlerde kılınmaz... Bu nedenle cevapta, yöneticilerin camileri kapatmasının ve oralarda namazı yasaklamalarının caiz olmadığı, bu yöneticiler için büyük bir günahın olduğu ifadesi yer aldı. **Buna göre yöneticiler, camide Cuma namazı kılınmasını yasaklarsa ve evlerden başka da namaz kılınacak bir yer yoksa, o zaman evde dört rekat öğle namazı kılınır. Bu durumda cevapta da belirtildiği gibi camileri kapatan devlet, büyük bir günah işlemiş olur.**

4- *"O halde anladığım kadarıyla bugün yöneticilerin zulmü korkusuyla Cuma ve cemaat namazı düşer, Allah en iyisini bilir..."* sözüne gelince, ayrıntıya muhtaç. Soru cevapta şöyle geçti: *"Cuma namazı, korku içinde olana da farz değildir. İbn Abbas, Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den rivayet ettiğine göre,*

مَنْ سَمِعَ النَّدَاءَ فَلَمْ يُجِبْهُ فَلَا صَلَاةَ لَهُ إِلَّا مِنْ عُذْرٍ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْعُذْرُ؟ قَالَ: خَوْفٌ أَوْ مَرَضٌ *"Kim, ezanı işitir de bir özrü olmadığı halde icabet etmezse, onun namazı yoktur." Sahabe: Ey Allah'ın Rasûlü özür nedir? Diye sordu. Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem de "Korku ve hastalık" yanıtını verdi. [Beyhaki, Süneni Kübra] İbn Kudame, El Muğni adlı eserinde 1/451 s. der ki: "Bölüm (881): "Korku içinde olanın Cuma ve cemaat namazını terk etmesi mazeret sayılır. Çünkü Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:*

العُدْرُ خَوْفٌ أَوْ مَرَضٌ “**Korku ve hastalık özürdür.**” Korku, üç çeşittir; can korkusu, mal korkusu, aile korkusu. Birincisi, can korkusu. Otorite veya bir düşmanın yakalama, canını incitme korkusu...” Eş Şirazi, El Mühezzeb adlı eserinde şöyle der: “... Bunlardan biri de, canına veya malına bir zarar gelmesinden ya da niyetini zorlaştırıcı bir hastalıktan korkması. Delili, İbn Abbas’tan rivayet edilen hadistir. Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

“*Kim, ezanı işitir de bir özrü olmadığı halde icabet etmezse, onun namazı yoktur.*” Sahabe: Ey Allah’ın Rasûlü özür nedir? Diye sordu. Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem de “*Korku ve hastalık*” yanıtını verdi.” Yani bir Müslüman, zalim bir otorite tarafından haksız bir şekilde takibata uğrar, otorite avenelerinin yakalamak ve zarar vermek için camide gelişini beklediklerini yakinen ya da zannı galiple bilirse, bu durumda o camide Cuma namazı kılmaktan mazur görülür. Cuma namazı için başka bir cami aramak zorunda. Elinden geleni yapmasının ardından hâlâ Cuma namazı kılacak bir cami bulamamışsa, özel bir yerde dört rekât öğle namazını eda eder... Eğer soru soran, cevabımızdan bunu anlamışsa, doğrudur. Allah en iyisini bilir ve en iyi hüküm verendir.

5- Buhari’nin *لا عُدْوَى* “**Bulaşma yoktur**” hadisini bulaşmayı nefyetmek şeklinde yorumlayanlar olmuştur. Ama hadis, büyük olasılıkla talep anlamında bir haberdir. Eğer bir Müslüman, bulaşıcı bir hastalığa yakalanırsa, yani Allah *Subhânehu ve Teâlâ*’nın yarattığı gibi hastalığın bulaşma olasılığı varsa, hastalığın diğer cemaate bulaşması korkusuyla o Müslüman Cuma ve cemaat namazına gitmekten mazur görülür... Aynı şekilde bu da özürlerden sayılır. Tıpkı önceki *العُدْرُ خَوْفٌ أَوْ مَرَضٌ* “**korku veya hastalık özürdür**” hadisindeki gibi.

6- *إِذَا مَرِضَ الْعَبْدُ أَوْ سَافَرَ كَتَبَ لَهُ مِثْلُ مَا كَانَ يَعْمَلُ مُقِيمًا صَحِيحًا* “**Kul hastalanır veya yolculuğa çıkarsa mukim ve sıhhatli iken yaptığının aynısını kendisine yazılır.**” [Buhari] hadisi, yolcu veya hasta, yani Cuma veya cemaat namazı için özürlü olan hakkındadır. Bu kişi Şeriatın farz kıldığı namazı eda eder. Mukim ve sıhhatli olanın namazı gibi Allah’ın izniyle sevabı olur. Dolayısıyla bu, sağlıklı veya mazeretsiz Cuma namazına gitmeyen mukim için geçerli olmaz.

7- Cuma namazı için en az üç kişi, Şafiilere göre ise kırk kişi olması lazım sözüne yapılan itiraza gelince, bu, başka bir araştırma konusu... Malikilere göre on iki kişi olması lazım sözünü de buna ekleyebiliriz. Aralarında hiçbir çelişki yok. Aksine konu, Müslümanın şeri sayı ile Cuma ve cemaat namazı kılması için camilerin kapatılmaması meselesidir. Soru cevapta da belirtildiği gibi üç kişi ile Cuma namazı kılınabileceğini söyleyen fıkhi doğru bir görüşün olduğu da bilinmelidir.

8- Sebeplere tutunma konusuna gelince, doğrudur, ama tabii ki Şeriata aykırı davranmadan. Burada hasta birinin Cuma namazına gitmemesi, sağlıklı kişilerin gitmesi sebeplere tutunmadır... Soru cevapta, sağlıklı kişilerin namaz kılması için camilerin kapatılmaması, bulaşıcı hastalığa sahip hastaların namaza katılımını önlemek için tedbirlerin alınması gerektiği konusunda yeterli açıklayıcı net bilgi mevcut... Sağlıklı insanlar, korona hastası olabilir ama semptomları görünmeyebilir, bu yüzden herkes camilerden alıkonulur yani yeryüzü sakinlerine camiler yasaklanır denilmez. Çünkü bu söylem, hüccete hatta zannı galibe bile dayalı değil! Doğrusu, yakinen bulaşıcı hastalığa sahip olan bir hasta, engellenir, zannı galibe göre bu hastalığa yakalanmış olanlar takibe alınır, gerisi namazı eda eder...

9- Soru soranın, korona virüsünün omurgası olmaz sözüne gelince, herhalde insan gibi demek istiyor, evet dediği doğru... Ama öyle görünüyor ki İngiliz kaynak, bu yaratıktaki çıkıntı eklemine “backbone” olarak adlandırmıştır. Bu eklem Arapçadaki tıbbi anlamı, insan omurgasındaki omurga eklemine benzetmesinden ötürü omurgadır (amudi fakri)... Biz buna kani olduk. Bunun soru konusu olacağını hiç düşünmedik.

10- Ölünün yıkanmasına gelince, şeri hükmü şu şekildedir:

A- Racih olan görüşe göre ölen bir Müslümanı yıkamak diğer Müslümanlar için farzı kifayedir... Bunun delilleri şunlardır:

- Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem, devesinden düşüp, boynu kırılan ihramlı kişi hakkında:

“*Onu su ve sidr ile yıkayınız!*” buyurdu.” [Buhari]

Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem, kızını yıkayan kadınlara:

“*Onu üç yahut beş defa yıkayınız iki ihram bezi içinde kefenleyiniz!*” buyurdu”

[Müslim]

- Açıkçası bu iki hadisten yıkama işini yapanların, yeterliliğin bulunduğu Müslümanlardan bir sayının olduğu anlaşılıyor. Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem, bu sayı ile yetinmiştir... Kaldı ki Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem, hayatı boyunca ölen her Müslüman hakkında bu hükme göre amel edegelmiştir. Bedir ve Uhud şehitlerinde olduğu gibi ölülerin yıkanmasından sadece savaş şehitleri istisnadır... Yani ölüyü yıkamak farzı kifayedir.

B- Pek çok fakihin görüşü bu yöndedir:

- Serahsi, El Mebsut adlı eserinde şöyle der: *"Bil ki ölüyü yıkamak vaciptir. Müslümanın Müslüman üzerindeki hakkıdır. Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:*

اغْسِلُوهُ بِمَاءٍ وَسِدْرٍ وَعُكِّتُوهُ فِي ثَوْبَيْهِ **"Müslümanın Müslüman üzerinde altı hakkı vardır."** Birisi de ölümünden sonra yıkanmasıdır. Bazı Müslümanlar bunu yapmışsa, maksat hâsil olduğu için diğer Müslümanlardan düşer."

- İmam Şafii el-Umm'da der ki: *"Ölünün yıkanması, namazının kılınması ve defnedilmesi insanların üzerine bir haktır. "Bunu" bütün insanlar yapamaz. Yeterliliği olan bazıları bunu yaparsa, inşallah yeterli olacaktır."*

- İbn Kudame Şerhu'l Kebir adlı eserinde şöyle der: *"(Ölünün yıkanması bölümü) (konu) (ölünün yıkanması, defnedilmesi, kefenlenmesi ve namazının kılınması, farzı kifayedir." Çünkü Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem, devesinden düşüp, boynu kırılan ihramlı kişi hakkında:*

اغْسِلُوهُ بِمَاءٍ وَسِدْرٍ وَعُكِّتُوهُ فِي ثَوْبَيْهِ **"Onu su ve sidr ile yıkayınız ve iki ihram bezi içinde kefenleyiniz."** buyurdu." [Müttefikin Aleyh]

C- Eğer ölü, su bulunmaması gibi bir sebepten ötürü yıkanamazsa ya da ölünün vücudu yanmışsa, suyla yıkanması halinde parçalanacaksa ya da cüzzam, taun, korona gibi bulaşıcı bir hastalıktan dolayı ölür, yıkanması durumunda hastalığın yıkayana geçme olasılığı varsa gibi konularda benimseme yapmak istemiyoruz. Müslüman, güvendiği fıkhi racih görüşü taklit edebilir. Size fakihlerin bazı şeri görüşlerini aktaracağım:

- Hanefiler, su bulunmaması nedeniyle eğer ölü yıkanamazsa, toprakla teyemmüm ettirilmesi görüşünü benimserler. El İnyaye adlı eserin 16. cildinin 261. sayfasında şöyle geçer: *"Suyun bulunmaması nedeniyle eğer ölü yıkanamazsa, toprakla teyemmüm yaptırılır."* Eğer ölüye dokunulamaması sebebiyle yıkanamazsa, bu durumda üzerine su serpilir. Merak'ı Felah Şerhu Nuril İzah adlı eserin 224. sayfasında şöyle geçer: *"Dokunulamayan kabarıklar üzerine su serpilir."*

- Malikiler, eğer ölü su bulunmaması nedeniyle yıkanamazsa, teyemmüm ettirilmesi görüşünü benimserler... Eğer ölü, vücudundaki yaralar, yanıklar veya uyuz ya da çiçek hastalığı nedeniyle yıkanamazsa, suyla yıkandığı takdirde parçalanmasına ve bozulmasına yol açacaksa, parçalanma ve çürümesini önleyecek ölçüde üzerine su serpilir. Su serpilemezse, teyemmüm yaptırılır... Şeyh Ahmed Ed Dardır, Eş Şerhu'l Kebir Ala Muhtasarı Halil adlı eserinde böyle der...

- Şafiiler ise, eğer ölü, su bulunmaması ya da yanmış bir cesedin çürümesinden korkmak gibi herhangi bir sebepten ötürü yıkanamazsa, yıkanması değil teyemmüm yaptırılması görüşünü benimserler. Dahası, ölünün yıkanmasından dolayı yıkayanın zarar görmesinden korkulursa, teyemmüm yaptırılması farzdır. Nevevî, (Rahimehullah) El Cumu adlı eserinde der ki: *"Eğer ölü, su bulunmaması ya da yanmış olmasından dolayı yıkanamazsa, yıkandığı takdirde bozulacaksa, yıkanmaz, aksine teyemmüm yaptırılır. Bu teyemmüm farzdır, çünkü temizlemektir (abdesttir). Necasetin giderilmesi ile ilgili değildir. Su bulunmaması halinde teyemmüme geçilmesi farzdır, tıpkı cenabetten yıkanmak gibi. Eğer ısırlmışsa ve yıkandığında parçalanacaksa ya da yıkayanın başına bir şey gelmesinden korkulursa, teyemmüm yaptırılır..."*

- Hanbelilere gelince, bu konuda iki görüş var. Birincisi: *"Bir maniden dolayı ölü ovularak yıkanamazsa, ovalanmadan üzerine su serpilir. Aksi takdirde teyemmüm yaptırılır..."*

Başka bir rivayette ise *"Ölü yıkanamazsa, teyemmüm ettirilmez, yıkanmadan ve teyemmüm yaptırılmadan namazı kılınır. Çünkü yıkamaktan maksat, temizliktir. Teyemmümde bu gerçekleşmez."* deniyor.

- Şeyh Muhammed b. Muhammed El Muhtar El Şankiti, Şerhu Umdetu'l Fıkıh adlı eserinde der ki: *"Bulaşıcı hastalığı olanlar, zarar vericidir. Bu, ölünün zarar görmesi hakkındadır. Bulaşıcı hastalığa yakalanması gibi ölüyü yıkayan canlı biri de zarar görücü olabilir. Ekstrapolasyon (istikra) yöntemiyle ve uzman kişilerin tanıklığıyla eğer birisi, ölüyü yıkadığında zarar görecektse, o zaman ölüye teyemmüm yaptırılır..."*

Gördüğünüz gibi iki görüş söz konusu: Eğer ölü yıkanamazsa, teyemmüm yaptırılır, namazı kılınıp defnedilir... Yahut eğer ölü yıkanamazsa, teyemmüm ettirilmez, aksine namazı kılınıp defnedilir... Cevabın başında da söylediğimiz gibi bir Müslüman, doğruluğuna güvendiği görüşü taklit edebilir.

11- Akide ve ibadetlerde benimsemiye yapmadığımız meselesine gelince, doğrudur. Ancak temel akide ve herhangi bir ülkede hilalin görülmesi ile oruç tutulması ve bayram edilmesi gibi ümmetin birliği ile ilgili ibadetler müstesnadır. Keza camilerin kapatılması konusu da böyledir. Cevapta da belirtildiği gibi camilerin gerekli zamanlarda açık kalması farzdır.

H.18 Şaban 1441

M.11 Nisan 2020